

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله عقیده اسلامی ۳۲

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

کفر اکبر : کفری است که دارنده را از اسلام خارج می سازد، و آن را می توان کفر اعتقادی نامید، و انواع زیادی دارد که از آن جمله موارد زیر است:

۱- کفر تکذیب:

مثل تکذیب قرآن و حدیث متواتر، یا کفر به بعضی اشیای وارد در آن دو، زیرا خداوند متعال فرماید: «وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ» (سوره عنکبوت، آیه ۶۸)
«و چه کسی ستمگرتر از آنست که بر خدا دروغ بندد؟ یا وقتی که حق بر او وارد شود، آن را تکذیب کند؟ آیا در جهنم جایگاهی برای کافران وجود ندارد؟»
و فرماید «أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ» (سوره بقره، آیه ۸۵)
«آیا به بخشی از کتاب ایمان می آورید و به بخشی دیگر کفر می ورزید؟»

۲- کفر خودداری و استکبار همراه با تصدیق

یعنی عدم فرمانبری حق همراه با اقرار به آن، مثل کفر ابلیس، چنانکه خداوند متعال فرماید: «وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ

اَسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلٰٓسَ اَبٰٓى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِيْنَ» (سوره بقره: آیه ۳۴)

«وقتی که به فرشتگان گفتیم: برای آدم سجده کنید، همه سجده کردند به جز ابلیس که خودداری کرد و تکبر ورزید و از کافران شد».

۳- کفری که سبب آن ظن و شک به قیامت یا

انکار و عدم قبول آن است ، چنانکه خداوند متعال بر

زبان یکی از دو مرد صالح در سوره کهف، بر زبان صالح

فرموده است: «وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً» (کهف/۳۶)

«و من گمان نمی برم قیامت بیا شود».

و شخص صالح جواب داد: «أَكْفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ

تُرَابٍ» (کهف/۳۷)

«آیا به آن کسی که تو را از خاک آفریده است کفر

آوردی؟».

۴- کفر اعراض و روگردانی از تعالیم اسلامی

به عدم پذیرش مطالب اسلام و ترک آن، چنانکه خداوند

متعال فرماید: «وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُذِرُوا مُعْرِضُونَ» (سوره احقاف، آیه ۳)

«و کسانی که کفر آورند، از آنچه بدان ترسانده شده اند، رو گردانند».

۵- کفر نفاق:

منظور از کفر نفاق، اظهار اسلام به زبان است، و مخالفت آن در دل و عمل، زیرا خداوند متعال فرموده است: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ﴾ (سوره منافقون، آیه ۳)

«آن بدان سبب است که ایمان آوردند، سپس کفر ورزیدند، لذا بر دل آنان مهر شد و بدین سبب نخواهند فهمید.»

و فرموده است: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَيَأْتِيهِمُ الْآخِرُ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ﴾ (سوره بقره، آیه ۸)

«و از بین مردم کسانی که می‌گویند: ایمان به خدا و روز آخر آوردیم، در حالی که ایمان ندارند.»

کفر اصغر و انواع آن:

کفر اصغر، کفری است که شخص را از اسلام خارج نمی‌سازد، مانند:

- ۱- کفر نعمت، و دلیل آن آیه‌ای است که در آن خداوند متعال خطاب به مؤمنین قوم موسی علیه السلام فرماید: ﴿وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ﴾ (سوره ابراهیم، آیه ۷)
- «و هنگامی که پروردگارتان اعلام داشت که قسم یاد می‌کنم، اگر شکرگزاری کردید، شما را می‌افزایم، و اگر کفران کنید، عذابم سخت است.»

کفر عملی:

منظور از کفر عملی هر معصیتی است که شارع همراه با بقای اسم ایمان بر فاعل، بر آن نام کفر گذارده است، مثل این حدیث که رسول الله صلی الله علیه و سلم فرماید: «سَبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقَتَالُهُ كُفْرٌ» «بدگویی به مسلمان فسق است، و جنگیدن با او کفر» (بخاری).

و قول رسول الله صلی الله علیه و سلم: «لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَا يَشْرِبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرِبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ» «زناکار هنگام زنا ایمان ندارد، و دزد هنگام دزدی ایمان ندارد، و شراب‌خوار هنگام ایمان نمی‌خورد» (مسلم).

این نوع کفری است که شخص را از اسلام خارج نمی‌کند، به خلاف کفر اعتقادی که در فصل قبلی گذشت.

از طاغوت‌ها برحذر باشید:

طاغوت عبارت از هر چیزی است که غیر از خدا مورد پرستش واقع شود، و خودش راضی به آن عبادت باشد، چه عبادت نیایش، و چه عبادت فرمانبری، یا طاغوت کسی است که از او امر او که ضد فرمان خدا و رسولص است اطاعت شود، و خداوند پیامبران را فرستاد تا قوم خود را به عبادت خدای یکتا امر کنند، و آنان را از عبادت و فرمانبری طاغوت باز دارند، خداوند متعال در سوره نحل، آیه ۳۶ فرماید: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

«و البته در هر امتی فرستاده‌ای را فرستادیم که خدای یکتا را پرستید، و از طاغوت دوری گزینید».

طاغوتان بسیاری‌اند، و در رأس آنان پنج کس اند:

- ۱- شیطان:
- شیطان انسان را به عبادت غیر خدا دعوت می‌کند، لذا باید انسان بر حذر تمام از شیطان باشد، خداوند متعال فرماید: ﴿لَمَّا أَعَاهَدَ إِلَيْكُمْ يَبْنَیْ ءَادَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ (سوره یس، آیه ۶۰)
- «ای فرزندان آدم، آیا با شما پیمان نبستم که شیطان را نپرستید، زیرا او دشمن آشکار شما است.»

- ۲- حاکم ظالمی که احکام خدا را به نفع خود تغییر می‌دهد، مانند وضع قوانینی که مخالف با اسلام است، خداوند در رد و انکار بر مشرکانی که بر خلاف رضایت خداوند قانونگذاری می‌کنند، فرماید:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَتَؤُا شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّینِ مَا لَمْ يَأْذُنْ بِهِ اللَّهُ﴾ (سوره شوری، آیه ۲۱)

«آیا شرکائی برای خدا دارند که قانون‌هایی از دین برایشان وضع کرده اند که خداوند بدان اجازه نداده است؟».

- ۳- حاکمی که اصلاً حاضر نیست به شرع خدا حکم کند، و معتقد است که این حکم صلاحیت ندارد یا اجازه می‌دهد، در کشورش حکم غیر اسلامی حاکم باشد، خداوند متعال فرماید «وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ»

﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾
(سوره مائده، آیه ۴۴)

«و کسی که به آنچه خدا نازل فرموده حکم نکرد، آنانند که کافرنند.»

۴- کسی که ادعای علم غیب می کند، زیرا خداوند متعال فرموده است: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ﴾ (سوره نمل، آیه ۶۵) «بگو: کسانی که در آسمان و زمینند، هیچکدام غیب نمی دانند، مگر خداوند یکتا.»

۵- کسی که مردم او را به جز خداوند می پرستند، و او بدان فعل مردم نسبت به خود راضی است، خداوند متعال در این باره فرماید:

﴿وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِي جَهَنَّمَ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ﴾ (سوره انبیاء، آیه ۲۹)
«و کسی که از جمله آنان بگوید من خدای دیگری به جز خداوندم، جزای او را جهنم دهیم، اینچنین ظالمان را جزا خواهیم داد.»

و بدان که بر مؤمن واجب است که به طاغوت کفر آورد، تا بتواند مؤمن مستقیمی باشد، زیرا خداوند متعال فرماید: ﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمَرْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ (سوره بقره، آیه ۲۵۶)

«پس کسی که به طاغوت کفر آورد، و به خدا ایمان، به دستگیره محکمر چنگ زده است که هرگز جدا نمی شود، و خداوند شنوا و دانا است.»
و این آیه دلیل است بر این که عبادت خداوند یکتا بدون اجتناب از عبادت دیگری بی فایده است.

نفاق اکبر :

نفاق اکبر عبادت از اظهار اسلام به زبان، و اعتقاد کفر به قلب است، و انواع مختلفی دارد:

۱- تکذیب رسول الله صلی الله علیه و سلم .
۲- تکذیب بعضی از آورده های رسول الله صلی الله علیه و سلم .

۳- بغض رسول الله صلی الله علیه و سلم .

۴- دوست نداشتن بعضی از آورده های رسول الله صلی الله علیه و سلم .

۵- خوشحالی به شکست اسلام.

۶- ناراحت شدن از پیروزی اسلام.

﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ﴾ (سوره نساء، آیه ۱۴۵)

«منافقین در طبقه پایین تر دوزخند.»

و از اینجا است که خداوند در اول سوره بقره کافران را به دو آیه، و منافقان را به سیزده آیه وصف کرده است.

نفاق اصغر :

نفاق اصغر عبارت از نفاق عملی است که شخصی مسلمان متصف به یکی از صفات منافقین باشد که رسول الله صلی

الله علیه و سلم آنها را چنین معرفی کرده است: «**الْمُنَافِقُ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اتَّعَمَّنَ خَانَ**»

«علامت منافق سه چیز است: وقتی سخن گفت دروغ می گوید، و وقتی که وعده داد خلاف وعده می کند، و وقتی که بر چیزی امین دانسته شد (به او اعتماد شد) خیانت می کند.»

و در روایتی: «**وَإِذَا أَعَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا أَخَاصَمَ فَجَرَ**»

«و وقتی که پیمان بست خیانت می کند، و وقتی که به دشمنی اقدام کرد از حد حق می گذرد و تجاوز و فجور می کند» (بخاری و مسلم).

این نفاق شخص را از اسلام خارج نمی سازد، اما از گناهان کبیره است.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله

وصحبه أجمعین.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین.